

Bilag til beretn. vedr. analyse af demokrati og magt i Danmark

Emne: Interesseorganisationers politiske rolle og indflydelse.

Problemstilling m.v.: Selvstændige og uafhængige organisationer er både nødvendige og ønskelige i et demokrati, men samtidig er de en potentiel trussel mod den demokratiske proces. Dette giver anledning til at undersøge deres aktiviteter og overveje, »i hvilken udstrækning der kan opstilles rammer for [deres] aktiviteter, uden at de virker nedbrydende på det politiske systems demokratiske karakter«. (s. 50). Med udgangspunkt i dette »demokratiske dilemma omkring organisationernes rolle« giver forfatteren et rids af organisationernes udvikling, herunder deres rolle i forhold til den politiske beslutningsproces. Dernæst behandles: deres samspil med centraladministrationen og deres forbindelser med Folketinget, herunder de personer, som repræsenterer organisationerne; medlemmernes forhold til deres organisationer; og endelig en række problemer om organisationernes magt og afmagt i forhold til den offentlige politik.

Konklusioner: Med medlemmernes udbredte tilslutning og i tæt samspil med forskellige typer af offentlige politiske og administrative myndigheder deltager organisationernes repræsentanter i vidt omfang direkte i den politiske beslutningsproces. Det giver dem en central magtstilling i det politiske system, men det er ikke noget en gang givet for alle organisationer under alle forhold, da deres magt hænger sammen med omgivelsernes udvikling, som kan medføre begrænsninger såvel som nye muligheder. Deres aktiviteter er i høj grad reaktive, og udviklingen stiller store krav til deres tilpasningsevner. Politikere og embedsmænd kan gøre dem stærke, men også svage. Til gengæld kan organisationerne gøre tilværelsen besværlig for disse, men i hvilken udstrækning forbliver ubesvaret. Det antydes dog, at de politiske myndigheder er stærkere stillet i det lange løb. (s. 76-78)

- 6 Erik Damgaard m.fl.: *Befolkningens politiske deltagelse og holdninger*, 1979. (DDA 0678) Odense: Dansk Data Arkiv, 1987. 435 s.

Emne: Datamaterialet fra interviewundersøgelse af vælgernes holdninger og aktiviteter foretaget af »forskergruppen vedrø-

rende den politiske proces i Danmark« i juni 1979. Det dannede grundlaget pr. 1984 for 34 publikationer og arbejdspapirer, som er anført i et appendiks til Erik Damgaard (red.): *Dansk demokrati under forandring* (Kbh 1984), s. 131-133.

- 7 Damgaard, Erik; Jørgen Goul Andersen, Jacob A. Buksti & Ole P. Kristensen: *Dansk demokrati under forandring*. Kbh.: Schultz, 1984. 138 s.

Se Buksti, Jacob A.: »Interesseorganisationer i politik.«

- 8 Damgaard, Erik (red): *Folkets veje i dansk politik* Kbh.: Schultz, 1980. 282 s.

Red.: lektor, dr. scient. pol., siden prof. i statskundskab, Århus U.

Forf.: til de særligt relevante kapitler: Lars Nørby Johansen, lektor, ÅU, (kap.3: Organisationsdeltagelse); Jørgen Goul Andersen, forskningsmedarbejder, siden lektor, ÅU (kap. 4: Græsrodsaktioner)

Emnet: danskernes forskellige måder (»vej«) at deltage i det politiske liv og derved påvirke politiske beslutninger, herunder deltagelse i interesseorganisationer og græsrodsbevægelser.

Problemstilling m.v.: Bogen fremlægger og analyserer resultaterne af en stor interviewundersøgelse af vælgernes holdninger og aktiviteter foretaget af »forskergruppen vedrørende den politiske proces i Danmark« i juni 1979 – før oktobervalget. Det fremhæves, at der i forhold både til udlandet og tidligere danske undersøgelser opereres med en bredere opfattelse af deltagelse (ud over stemmeafgivning og kontakt med myndigheder også deltagelse i partier, organisationer og græsrodsbevægelser). Undersøgelsens problemstillinger er både normative og empiriske, fx.: Hvor megen indflydelse skal folket have i et demokrati og på hvilke måder? Burde nogle grupper have mere indflydelse end andre? På hvilke måder kan befolkningen faktisk øve indflydelse via deltagelse? Hvor udbredt og intensiv er den faktiske deltagelse og hvilke forskelle er der mellem forskellige grupper? Hvilke opfattelser har forskellige grupper af magtstrukturen? Bogen besvarer de empiriske spørgsmål hovedsageligt ved en nuanceret fortolkning af statistiske sammenhænge.

Konklusioner: Hvad angår »organisationsvejen,« viser undersøgelsen bl.a., at 90 % af